

YUNAN ORDUSU’NUN İZMİR VE AYDIN’I İŞGALİ ESNASINDA YAŞANAN AŞIRILIKLARIN TEKRARLANMAMASI İÇİN BAŞBAKAN VENİZELOS’UN GENERAL NİDER’E GÖNDERDİĞİ TELGRAF

Nilüfer ERDEM*

Bu çalışmamızda¹ Başbakan Venizelos’un, Anadolu Harekâtı’nın ilk dönemlerindeki Yunan² başkomutanı Leonidas Paraskevopoulos’un yokluğunda “İşgal Ordusu Komutanlığı” görevini de üstlenmekte olan 1. Kolordu Komutanı General Konstantinos Nider’e gönderdiği 18 Temmuz (5 Temmuz) 1919³ tarihli telgrafının çevirisi yer almaktadır. 18 Temmuz’da Yüksek Konsey, İzmir’in işgali sırasında ve daha sonra yer alan olay ve hareketleri araştırmak üzere bir

* Yrd. Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü,
e-mail: nilerdem@istanbul.edu.tr.

¹ Yunancanın Türk Alfabesi kullanılarak yazılışı konusunda Türkiye’de kurum ve kişilerin farklı uygulamalara gittikleri görülmüştür. Suat Sinanoğlu, Türk Tarih Kurumu, Ankara Üniversitesi Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi, Millî Kütüphane uygulamaları buna örnek olarak gösterilebilir. Biz, kullanılan transliterasyon uygulamalarından hiç birini benimsemedik. Çünkü bizim kanaatimize göre, bunların hiç birinde Yunanca okunmuş tam olarak karşılanamamaktaydı. Bu esasen, Yunancada i, e ve o gibi seslerin birden fazla harfle karşılanmasından ve bunların farklı olarak belirtilmesi gerektiğinden kaynaklanan bir zorluktu. Tüm bunları düşünerek çalışmamızda Yunanca kelimelerin okunuşunu esas aldık ve kelimenin Yunanca olarak en yakın okunuş şeklini vermeye çalıştık.

² Çalışmamızda Ortodoks olan, Yunanca konuşan (Rumca dediğimiz dil çok hafif şive farklılığı ile Yunancanın aynıdır) Osmanlı ve daha sonra Türk uyruklu olan azınlık mensuplarını “Rum” ifadesiyle andık. Yunanca konuşan, Ortodoks Yunanistan vatandaşlarını anmamız gerektiğinde “Yunan” kelimesini kullandık. Ancak Rumlar ve Yunanların iç içe geçtiği durumlarda “Helen” sözcüğünü tercih ettik.

³ Yunanistan 13 Şubat 1923’e kadar eski, yani Julius takvimini takip etmiştir. Bu tarihten itibaren Gregorius takvimini kullanmıştır. Julius takvimi, Gregorius takviminin 13 gün gerisindedir. Türkiye de 1 Ocak 1926 itibarıyla Gregorius esasına dayalı miladi takvime geçmiştir. Bu takvim, Gregoryan takvim adını da taşımaktadır. Yunanistan’daki takvim değişikliğiyle ilgili yararlanılan kaynak: Stilianos Ep. Gonatas, **Apomnimonevmata [Anılar]**, Atina, 1958, s. 263-264.

müttefiklerarası komisyon tayinine karar vermiştir.⁴ Bu gelişmenin Venizelos'u fazlasıyla kaygılandığı ve Anadolu'da Yunan Ordusu mensupları ya da Rum Cemaat kaynaklı yeni olayların meydana gelmesini önlemek için aşağıdaki telgrafi kaleme almaya ittiği anlaşılmaktadır. Şunu da belirtmeliyiz ki, Başkomutan Paraskevopulos 11 Temmuz 1919 tarihinde “şehrin idaresini düzenlemek” için Selanik'ten İzmir'e gelerek 11 Ağustos'a kadar kalmıştır.⁵ İzmir kökenli olan Paraskevopulos'un İzmir'e gelişini⁶ Yunanların, ordu mensuplarının veya Rum ahalinin taşkınlıklardan kaygılandıkları, böyle bir durumda gelişmelerin müttefiklerin onaylamayacağı boyutlara varabileceğinden korktukları şeklinde okumak da mümkündür.

Yunanlar 15 Mayıs 1919'da son derece gösterişli bir şekilde İzmir'e çıkmışlardır. İlerleyen Yunan birliğine Hasan Tahsin ve arkadaşları tarafından sıkılan ilk kurşunu⁷ takiben Türklere karşı sayısız şiddet ve yağma olayı meydana gelmiş, Yunan birlikleri tarafından kışla ateşe tutulmuş, kışlada bulunanlar teslim alınarak on beş, yirmi erin koruması altında gemiye götürülmüşlerdir. Türk subaylar sevk edilmişleri esnasında rıhtımdaki evlerin balkonlarında bulunan Rumların ateşine maruz kalmışlardır. Kafileyeye Leon muhribinden de ateş edilmiş, kafileyi korumakla görevli Yunan askerleri de Türk askerlerini süngülemeye başlamışlardır. Bu şekilde seksen, doksan subayın otuzu can vermiştir. On beş, yirmi kadarı yaraysız, fakat başları dipçik darbelerinden ezik ve perişan bir şekilde gemiye ulaşabilmişlerdir.⁸ Hükümet Konağı da işgal edilmiş, vali dâhil memurlar silah darbele-ri eşliğinde rıhtıma götürülmüşlerdir.⁹

Yunan işgali İzmir ile sınırlı kalmamış, örneğin Aydın şehri Yu-

⁴ Peter M. Buzanski, “İzmir'in 1919 Yılında Yunanlar Tarafından İşgalinin Bir Müttefik Gözüyle İncelenmesi”, Çev. Vahit Önderin, **Silahlı Kuvvetler Dergisi**, Cilt: 84, Sayı: 213, 1965, s. 65; Kayhan Sağlamer, “Anadolu'nun İşgali ve Yunan Mezalimi Hakkında Müttefikler Arası Komisyon Raporu”, **Belgelerle Türk Tarihi Dergisi**, Cilt: 9, Sayı: 49, 1971, s. 6.

⁵ **O Ellinikos Stratos İs Tin Smirnin [Yunan Ordusu İzmir'de]**, Athina, Ekdisis Di-yefthinseos İstorias Stratu [Askeri Tarih Yayınları Müdürlüğü], 1957, s. 160-164.

⁶ Hr. Em. Aggelomatis, **Hroniko Megalis Tragodias [Büyük Trajedinin Tarihi]**, 2i Ek-dosi [2. Baskı], Athina, Ekdisis Estia [Estia Yayınları], 1971, s. 85.

⁷ Rahmi Apak, **İstiklâl Savaşı'nda Garp Cephesi Nasıl Kuruldu**, Ankara, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1990, s. 4-6.

⁸ **TBMM Zabıt Cerdesi**, Devre: 1, İçtima Senesi: 1, Cilt: 1, 3. Baskı, Ankara, TBMM Mat-baası, 1959, s. 309-311 (15 Mayıs 1920 (1336) oturumunda İsmail Safa Bey'in konuşması).

⁹ Selçuk Ural & Mehmet Okur, “Vali İzzet Beyin Kaleminden İzmir'in İşgali”, **Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi**, Sayı: 17, 2001, s. 271-272.

nanlar tarafından ilk kez 27 Mayıs 1919 tarihinde işgal edilmiştir.¹⁰ Ancak Aydın'da Kuvâ-yı Milliye birlikleri Yunan askerine karşı büyük bir mücadele sergilemişlerdir.¹¹ Ne var ki şehrin içine çekilen işgal ordusuna ait birlikler millî çetelere karşı koymaktan ziyade Aydın'daki silahsız Türk halkına yönelmişler, katliamlar gerçekleştirdikleri gibi evleri de yakmışlardır. Ancak Türk müfrezelerinin işlerinin bittiğini zannederek dağılmaları üzerine,¹² Aydın 3 Temmuz'da yeniden Yunan askeri tarafından işgal edilmiştir.¹³

Venizelos telgrafında subaylara 4377 sayılı emrinden ilham almalarını tavsiye etmektedir. Söz konusu emir Paraskevopulos'a hitaben, 1. Tümene bildirilmek üzere yazılmıştır. Güveni sağlamak üzere büyük devletlerin Yunan Ordusu tarafından İzmir'in işgaline karar verdikleri ve tümene mensup olan herkesin bizzat kendisinin Yunanistan'ı temsil ettiğini hissetmesi gerektiği belirtilmektedir. Venizelos emrinde; erlere soydaşları olan Rumlara karşı davranışları konusunda herhangi bir tavsiyede bulunmamakta, ancak Türklere, Yahudilere, Ermenilere ve Levantenlere karşı davranışlarıyla Yunan Ordusu'nun yiğitlikte, fedakârlıkta ve kibarlıkta müttefik ordularının gerisinde olmadığını göstermelerini istemektedir. Helenlerin taleplerinin gerçekleşmesinin büyük ölçüde erlerin yabancı unsurlara, özellikle Türklere verecekleri güvene bağlı olduğunun altını çizmektedir.¹⁴

Telgrafın çevirisini vermeden önce belirtmekte yarar gördüğümüz hususlardan biri, Türk tezlerindeki "Türklerin tarih boyunca kendi hâkimiyetleri altına aldıkları topluluklara daima hoşgörü ile yaklaştıkları" ifadelerinin aksine, Yunan tezlerinde Osmanlı idaresinin "boyunduruk" olarak nitelendirildiğidir. Kaldı ki bu niteleme, Venizelos'un ele almakta olduğumuz telgrafında da dikkat çekmektedir. Diğer taraftan Venizelos telgrafında işgalin Batı Anadolu'nun güvenliğini sağlamak ve halklarına özgürlüğü eşit olarak dağıtmak

¹⁰ **Türk İstiklâl Harbi**, Cilt: 2, Batı Cephesi, Kısım: 1, Ankara, Genelkurmay Basımevi, 1963, s. 88-89.

¹¹ **TBMM Zabıt Cerdesi**, Devre: 1, İçtima Senesi: 1, Cilt: 1, 3. Baskı, Ankara, TBMM Matbaası, 1959, s. 8 (15 Mayıs 1920 (1336) oturumunda Mahmut Celal Bey'in konuşması).

¹² Apak, **a.g.e.**, s. 95-97.

¹³ **O Ellinikos Stratos İs Tin Smirnin [Yunan Ordusu İzmir'de]**, s. 151; **Türk İstiklâl Harbi**, s. 176.

¹⁴ **O Ellinikos Stratos İs Tin Smirnin [Yunan Ordusu İzmir'de]**, s. 324-325.

için yapıldığını söylese de, Anadolu Harekâtı'na ilişkin söylemlerde “boyunduruk altındaki kardeşleri özgürleştirmek” temasına sıkça değinilmiştir.¹⁵

Venizelos'un Yunanca olan telgrafının Türkçe çevirisi aşağıdadır:

“Şifreli Yazı¹⁶

Sayı: 6625

22¹⁷/5 Temmuz 1919

Çok gizli. General Nider'e. İzmir'in işgalinin birinci ve ikinci günü gerçekleşmiş olan üzücü olaylar, özellikle de İngiliz meclisinde dışişleri bakanı yardımcısı tarafından kınanmış olan, Türk esirlerinin kendilerini nakletmekte olan askerler tarafından katledildiğinin doğrulanması, medenî bir devlet olarak Yunanistan'ın saygınlığına sadece leke sürmekle kalmamakta, aynı zamanda bu mücadelenin taçlandırılmasını beklediğimiz en kritik anda ulusal meselemizi de mahvetme tehlikesine yol açmaktadırlar. Ne yazık ki Yunanistan'ın saygınlığına sadece işgalin ilk iki günündeki olaylar gölge düşürmemektedirler. Ayrıca Aydın olayları da Helen ismini lekelemektedirler. Bu üzücü olayların sorumluluğu, işgal ordusunun mensuplarına aittir. Ve doğrudan sorumlu olan subaylara koşulların gerektirdiği tüm sertlikle öngörülen denetim yapılacaktır. Ancak işgal kolordusunun tüm subaylarına hitap etme, vatanın kendilerine emanet etmiş olduğu yüce göreve layık olduklarını göstermelerini isteme gereğini duyuyorum. Türkiye'yi sadece kendi silahlarımız ile yenmiş değiliz, ne de Batı Anadolu'yu sadece kendi gücümüz ile işgal ettik. Halkların özgürlüğü için demokratik uluslarla birlikte mücadele etme onuruna sahip olarak, Barış Konferansı'nda özgürlüğü de güvence altına alınana kadar güvenliğini sağlamak için Batı Anadolu'yu onlar adına işgal etmekle yetkilendirildik. İşgal kolordusu subayları, şu ana kadar bize gösterilmiş olan güvene tam manasıyla layık olamadığımızı anlamalıdır. Eğer her türlü yeni taşkınlık önlenerek durum derhal telafi

¹⁵ Bkz. Nilüfer Erdem, **Yunan Tarihçiliğinin Gözüyle Anadolu Harekâtı (1919-1923)**, İstanbul, Derlem Yayınları, 2010, s. 24-31; 156.

¹⁶ **Atina Venizelos Arşivi** 173_020_026.

¹⁷ Gregoryan takvime göre 18 Temmuz olması gerekir. Tarihin hatalı verildiği anlaşılmaktadır. Kaldı ki belge üzerinde de bu tarih net okunamamaktadır.

edilemeyecek olursa, bu güvene kesinkes layık olmadığımız yönündeki onur kırıcı hükme maruz kalmamız muhtemeldir ve herkes de bunun yıkıcı sonuçlarının ne olacağını bilir. Bu sebeple tüm subaylardan, ortaya çıkmış olan durumun ciddiyetini anlayarak, sadece askerlere hiç ara vermeksizin eğitimi değil, emirlerindeki erlerden gelebilecek taşkınlıkları önlemek için gerektiğinde hayatlarını tehlikeye atarak buna etkili bir şekilde karşı koymalarını istiyorum. Ayrıca halka, onlardan gelebilecek taşkınlıklara askerinin hiçbir şekilde müsamaha göstermeyeceği bilinci verilmelidir. Geçmişteki talihsizliklere ne kadar merhamet edersek edelim, kendilerinin de mensubu oldukları ulusun temiz saygınlığını davranışları ile tehlikeye atmalarına izin veremeyiz. Anadolu'ya sadece soydaşlarımıza özgürlük vermek için değil, bunu nüfusun tüm unsurlarına eşit bir şekilde sağlamak için geldik. Eğer onları yüklenmiş olduğumuz bu yüksek görev karşısında aksi davranışlarda bulacak olursak, onlara da düşmanlara davrandığımız gibi davranacağız. Ayrıca soydaşlarımızdan diğer unsurlarla ilgili gelecek ihbarlara şüpheyle bakmaları gereğine subayların dikkatini çekiyorum. Uzun süren boyunduruk[!] ve uzun süren talihsizlikler; çoğu zaman onları eski veya yeni haksızlıkların intikamını almak adına bazen aşırıya kaçan ve mesnetsiz suçlamalar ifade etmeye yöneltmektedir. Ayrıca subaylardan, işgal ordusuna hitap ettiğim 27 Nisan tarihine ait 4377 sayılı emrimi yeniden okumalarını ve eğer kendi mesuliyetleri sebebiyle ulusal mücadelelerin son anda sekteye uğramasını istemiyorlarsa bundan ilham almaya çalışmalarını istiyorum.

Venizelos

Korgeneral Paraskevopulos'a

Selanik

General Nider'e, çeşitli kolordu komutanlarına emirlerindeki subayları çağırarak 'Ta. αξιοθρήνητα..... [Üzücü.....]' diye başlayan sonraki, prensip emrimi duyurmalarını emretmesini telgrafla bildirdim.

Venizelos

Aynısı Dışişleri Bakanlığı'na da gönderilmiştir.

Atina".

EKLER

1782
113 113/26
Αρ. 6825-δω
κρυπτογραφήμα.
28/5 'Ιουλίου 1919.
976

'Απολύτως ἐμπιστευτικόν. Διὰ Στρατηγὸν Νίδερ. Τὰ ἀξιοθρήνητα γεγονότα τὰ λαβόντα χώραν τὴν πρώτην καὶ δευτέραν ἡμέραν τῆς κατοχῆς ἐν Ἐρυθρῇ θάλασσᾳ ὁ καταγγελλόμενος ἐκ τῆς ἀγγλικῆς βουλῆς καὶ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν ἐπιβεβαιωθείς φόβος αἰχμαλώτων τούρκων ὑπὸ τῶν μεταφερόντων αὐτοὺς στρατιωτῶν δὲν ἀμυρᾶνουν μόνον τὴν σπύλησιν τῆς Ἑλλάδος ὡς κράτους πολιτισμένου, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύουν νὰ καταστρέψουν τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν σπάθειν κατὰ τὴν κρισιμωτέραν στιγμὴν καθ' ἣν περιμένωμεν τὸ στεφάνωμα τόσων μακρῶν ἀγώνων. Ἄτυχως δὲν βαρύνουν τὴν σπύλησιν τῆς Ἑλλάδος μόνον τὰ γεγονότα τῶν δύο πρώτων ἡμερῶν τῆς κατοχῆς. Τὰ γεγονότα τοῦ Ἀιδινίου σιγματίζουσι ἐπίσης τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος. Τῶν ἀξιοθρηνητῶν τούτων γεγονότων ἡ εὐθύνη βαρύνει τὰ στελέχη τοῦ στρατοῦ τῆς κατοχῆς. καὶ κατὰ μὲν τῶν ἀμεσώτερον εὐθυνόμενων ἀξιωματικῶν θὰ ἀσκηθῆ ὁ προσήκων ἔλεγχος μετὰ πάσης τῆς ἐπιβαλλομένης ἐκ τῶν περιστάσεων αὐστηρότητος. Ἄλλ' αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην ν' ἀπευθυνθῶ πρὸς πάντας τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ σώματος τῆς κατοχῆς καὶ νὰ ἐρητήσω παρ' αὐτῶν νὰ δειχθοῦν ἄξιοι τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς ἠνέγκριστεύθη εἰς αὐτοὺς ἡ πατρίς. Τὴν Τουρκίαν δὲν ἐνίκησαμεν διὰ βόνων τῶν ἰσίων ἡμῶν ὅλων οὐδὲ κατεκτήσαμεν διὰ τῶν ἰσίων δυνάμεων τὴν Ἀστικὴν Μικρὰν Ἀσίαν. Ἐχόντες τὴν τιρὴν νὰ συναγωνισθῶμεν μετὰ τῶν δημοκρατικῶν ἐθνῶν ὅπερ τῆς ἐλευθερίας τῶν λαῶν ἐξουσιοδοτήθημεν νὰ καταλάβωμεν τὴν Ἀστικὴν Μικρασίαν ἐξ ὀνόματος αὐτῶν ἵνα ἀσφαλίσωμεν εἰς αὐτὴν τὴν τάξιν μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν τὸ Συνέδριον τῆς Εἰρήνης ἀσφαλίσῃ εἰς αὐτὴν καὶ τὴν ἐλευθερίαν. Ὁφείλουσι οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ σώματος τῆς κατοχῆς νὰ ἐννοήσουν ὅτι μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης δὲν ἐδέχθημεν ἐντελῶς ἄξιοι τῆς πρὸς ἡμᾶς ἐμπιστοσύνης. Ἐὰν δὲν ἐπέλεθ' ἀρεσος θεωραεῖα εἰς τὴν κατάστασιν προλαβανομένης πάσης νέας παρεκτροπῆς εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ὑποστῶμεν τὴν ταπείνωσιν τοῦ νὰ κριθῶμεν ὀριστικῶς ἀνάξιοι τῆς ἐμπιστοσύνης ταύτης, καὶ ἐννοεῖ ἕκαστος ποῖαι ἔσονται αἱ καταστρεπτικαὶ συνέπειαι. Διὰ τοῦτο ἀξίω παρὰ τῶν ἀξιωματικῶν ὅπως συναισθανόμενοι πλήρως τὴν κρισιμότητα τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως, ἀντιδράσουσιν ἀποτελεσματικῶς κατ' αὐτῆς ὅχι μόνον δι' ἀπαύστου διδασκαλίας πρὸς τοὺς στρατιώτας ἀλλὰ καὶ ἐκθέτοντες ἐν ἀνάγκῃ εἰς κίνδυνον αὐτὴν τὴν ζωὴν των διὰ νὰ προλάβωμεν παρεκτροπὰς τῶν ὑπ' αὐτοὺς ἀνδρῶν. Πρέπει ἐπίσης νὰ ἐμβληθῆ εἰς τοὺς κατοίκους ἢ συναίσοις ὅτι οὐδεμία ἐκ μέρους των παρεκτροπῆ θὰ γίνῃ ὑπὸ

2.-

του στρατού άνεκτική: "Όσον και άν συμπονοῦμεν διὰ τὰ παρελθόντα παθήματα δέν ουνψεθα νὰ τοὺς ἐπιτρέψωμεν ὅπως διὰ τῆς διαγωγῆς των θέσουν εἰς κίνδυνον τὴν ἀγαθὴν ὑπόληψιν τοῦ ἔθνους οὔτινες ἀποτελοῦν καὶ αὐτοὶ μέρος. "Ἠλθμεν εἰς μικρὰν Ἀσίαν ὄχι διὰ νὰ φέρωμεν τὴν ἐλευθερίαν εἰς ῥόνους τοὺς ὁμογενεῖς μας ἀλλὰ διὰ νὰ ἀσφαλίσωμεν αὐτὴν ἐξίσου εἰς ὅλα τὰ στοιχεῖα τοῦ πληθους. Ἐάν εἰς τὸ ὑψηλὸν ἔργον ὅπερ ἀελάβομεν τοὺς εὔρωμεν ἀντιπράττοντας θὰ συμπεριφερθῶμεν πρὸς αὐτοὺς ὡς πρὸς ἐχθρούς. Ἐπιστῶ ἀκόμη τὴν προσοχὴν τῶν ἀξιωματικῶν ἐπὶ τῆς ἀνάγκης νὰ ἀποδέχωνται εὐσεπίως τὰ καταγελλόμενα ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν κατὰ ἀλλογενῶν. Ἡ μακρὰ δουλεία καὶ τὰ μακρὰ παθήματα ἔγουν αὐτοὺς πολλῶς νὰ βλέπουν εἰς διατύπωσιν ὑπερβολικῶν ἐνόσπε καὶ ἀβασίμων κατηγοριῶν, διὰ νὰ ἐκδικηθοῦν παλαιὰς ἢ καὶ προσφάτους ἀδικίας. Ζητῶ ἀκόμη ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικούς νὰ ἀναγνώσουν ἐκ νεου τὴν ὑπ'ἀρ. 4377 τῆς 27 Ἀπριλίου ἡμερησίαν πρὸς τὸν στρατὸν τῆς κατοχῆς διαταγὴν μου καὶ νὰ προσπαθήσουν νὰ ἐρμηνευσθοῦν ἐξ αὐτῆς, ἔάν θέλουν οἱ ἔθνικοὶ ἀγῶνες νὰ μὴ δόγηθοῦν πῆν τελευταίαν στιγμὴν εἰς ναυάγιον ἐξ ὑπαιτιότητός των.

BENIZELOS.

Ἀντιστράτηγον Παρασκευόπουλον

Θεσσαλονίκη.

Εἰς τὸν στρατηγὸν Νίσορ ἐτηλεγράφησα νὰ παραγγεῖλῃ τοὺς διαφόρους σωματάρχας νὰ συγκαλέσωσι τοὺς ὑπ'αὐτοὺς ἀξιωματικούς καὶ ἀνακινώσωσι πρὸς αὐτοὺς τὴν ἐπορέψην ἡμερησίαν διαταγὴν μου: "Τὰ ἀξιοθρήνητα....."

BENIZELOS.

Ὅμοιον καὶ πρὸς Ἰγποθρηγεῖον Ἐξωτερικῶν

Ἀθήνας.

